

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quis eam contrahit? parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

prædictis, ne possint Ordines suscipere, quia quoad Ordines nullum Jus est contra illos. Eas autem particulares constitutiones esse legitimas, latissimè probat Escobar b in eruditissima disputatione de hoc argumento. De natis ab Hæreticis jam supra indicavi, me paulò post esse dicturum, cum de Irregularitate ex Hæresi.

§. II.

Quis dispenset in prædictis Neophytis?

1. SOLUS Pontifex. Qua ratione autem Episcopus possit indirectè dispensare, id est, declarare, &c. satis indicatum est in præcedentibus.

CAPUT XII.

De Irregularitate ex defectu Scientiæ.

§. I.

Quis eam contrahat?

1. ILLITERATORUM quatuor gradus facio. Primum, quo, quis tantum scit legere, & scribere lingua materna, nam, qui infra id, nimis est manifestum, omnino esse illiteratum.

2. Secundum, qui non solum materna, seu vulgari lingua, verum etiam Latina legere dicit, & scribere: At ad ea, quæ Latine scribit, legitur, intelligenda non pertingit.

3. Tertium, qui legit, scribit, intelligitque Latina, sed nec perfectè eadem intelligit, nec perfectè ea loquitur, intelligit tamen substantiam ejusmodi locutionis.

4. Quartum, qui hæc omnia perfectè intelligit, loquiturque, sed ad Doctoratum, sive Canonum, sive alterius facultatis, nec pervenit, nec ad illum propter ingenii hebetudinem, vel propter aliud, aspirare potest.

5. His quatuor gradibus distinctis tutam dabimus, Deo favente, de Illiteratorum Irregularitate doctrinam. Nam, quia Gibahnus e hos quatuor in duos tantum gradus contrahit, minus rectè, quia benignè nimis, de hac Irregularitate locutus est.

6. Porro illiteratus primo d gradu, multò magis e infra ipsum est omnino Irregularis, du-

rante tamen ejusmodi imperitia: & meritò, quia is non potest ea præstare, quæ pertinent ad ministeria Ordinis, quæ Latina passim scripta leguntur. Unde, tum, qui sic ordinat, tum qui sic ordinatur peccat graviter, & insuper ipse sic ordinatus, ill. cuiè Ordines exercebit,

7. Excipe primam Tonsuram cum Rebuffo. Nam, si quando Episcopus adverteret, puerum initiandum scientem dumtaxat legere, & scribere materna lingua, ejusmodi esse indolis, atque in iis circumstantiis, ut facillè credi possit, fore brevi aptum ad scientiam majorem, ordinare illum sine incommodo posset. Vide mox paragr. secundo n. 1.

8. Illiteratus in secundo gradu non est Irregularis, seu ineptus ad Minores Ordines, est tamen ad Majores propter rationem modo n. 6. indicatam. Confirmatur ex Textu, b in quo Pontifex deponit Episcopum à muneris Pontificii executione, & administratione, quia idem Episcopus confessus est, se nunquam Grammaticam dedicisse, & nec, vel Donarum legisse. Si ergo Episcopus à suscepto Episcopatu removeretur ob ejusmodi illiteraturam, quantò magis removeretur quis ab Ordinibus nondum susceptis?

9. Illiteratus in tertio gradu cum variam habere latitudinem possit, arbitrium erit penes Episcopum inspectu sui subditi judicare, an tantam is habeat litteraturam, quanta requiritur ad singulos Ordines; cum certum sit pro Minoribus minorem peritiam, pro Majoribus majorem exposci. Id aliquanto distinctius explicabitur mox in seq. §. ex Trident.

10. Illiteratus in quarto gradu non est Irregularis: imò ipsa praxis docuit, ad Ordines etiam Majores non requiri, nec Doctoratum, nec tantam scientiam, quanta consuevit esse in Doctore.

§. II.

Quid Tridentinum circa prædictam litteraturam explicaverit?

1. HÆC in universum ferè dicta reddidit Tridentinum clariora, quando unicuique Ordini suum peritiæ gradum affixit, sic enim habet. c

Pro prima Tonsura sciat Tonsurandus legere, & scribere, & rudimenta Fidei. Notat autem hic Sanchez d sufficere, si sciat legere, & scribere lin-

a Rebuff. de pacif. poss. n. 27. & 29. Glossa C. precipuum dist. 34.

b C. Quævis, de astate, & qualitate.

c Trid. ses. 23. c. 11. 13. & 14. de Ref. d Sanc. in consil. l. 7. c. 1. dub. 45. n. 13.